

Návrh korekčného mechanizmu na rok 2020

Korekcia výrazného odchýlenia pri plnení Pravidla o vyrovnanom rozpočte v roku 2018

Úvod

V roku 2018 došlo k výraznému odchýleniu od smerovania k strednodobému rozpočtovému cieľu. Podľa finálneho hodnotenia Pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2018¹ dosiahol štrukturálny deficit v roku 2018 úroveň 1,6 % HDP. Tým došlo k výraznému odchýleniu (o 0,6 % HDP) od požadovanej konsolidačnej trajektórie k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa do roku 2019, teda štrukturálneho deficitu 0,5 % HDP. Druhý sledovaný indikátor, výdavkové pravidlo, potvrdil výrazné odchýlenie (o 1,1 % HDP).

MF SR navrhuje na korekciu výrazného odchýlenia spustenie korekčného mechanizmu. Korekčný mechanizmus je definovaný v zákone č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách a pozostáva zo stanovenia limitu verejných výdavkov a opatrení na obdobie korekcie výrazného odchýlenia. Tento limit je definovaný ako maximálna výška celkových časovo rozlíšených konsolidovaných výdavkov verejnej správy.

Návrh korekčného mechanizmu a jeho plnenia

MF SR navrhuje vláde SR stanoviť limit verejných výdavkov² v roku 2020 zodpovedajúci dosiahnutiu štrukturálneho deficitu na úrovni 0,5 % HDP. Pri takto stanovenom výdavkovom limite sa predpokladá, že k celej korekcii výrazného odchýlenia z roku 2018 príde v roku 2020 dosiahnutím MTO v zmysle národnej legislatívy. Zákon o štátnom rozpočte na rok 2020 schválený NR SR³ dňa 03. decembra 2019 aj s pozmeňujúcimi návrhmi, predpokladá splnenie tohto cieľa. K naplneniu výdavkového limitu tak prispejú prijaté rozpočtové opatrenia⁴ v rámci schváleného rozpočtu, najmä schválené viazanie výdavkov v štátnom rozpočte. Obdobie trvania korekčného mechanizmu sa stanovuje na celý rok 2020.

Výška limitu konsolidovaných výdavkov verejnej správy v ESA2010 sa stanovuje vo výške 39 326 mil. eur. Limit výdavkov vychádza z rozpočtu verejnej správy na rok 2020⁵. **V rámci hodnotenia plnenia výdavkového limitu sa budú zohľadňovať prípadné zmeny vo výdavkoch krytých EÚ príjmami a výdavkoch, ktoré nie sú súčasťou rozpočtu z metodických či zákonných dôvodov⁶.** Tieto výdavky na základe minulého vývoja v roku 2018 predstavujú dodatočných 1020 mil. eur (tabuľka nižšie). V prípade prekročenia vyššie uvedeného limitu z titulu popísaných nerozpočtovaných výdavkov sa to nebude vyhodnocovať ako nesplnenie limitu⁷. Presný výpočet konsolidovaných výdavkov verejnej správy v ESA2010 oproti schválenému rozpočtu verejnej správy je uvedený v prílohe 1.

¹ Publikovaný 30. novembra 2019. Link na materiál: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/fiskalny-kompakt/fiskalny-kompakt.html>

² Limit výdavkov, ktorý musí byť v zmysle korekčného mechanizmu splnený, je stanovený na úrovni celkovej verejnej správy, ale nestanovuje sa špecifický limit pre okruh samospráv, ktoré sú autonómne a riadia sa príslušnými rozpočtovými pravidlami.

³ NRSR schvaľuje len zákon o štátnom rozpočte na rok 2020. Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022, ktorý uvádza aj celkové konsolidované výdavky verejnej správy, je súčasťou predkladaných materiálov a NRSR ho berie na vedomie.

⁴ V zmysle interpretácie zákona, ktorý požaduje okrem návrh limitu výdavkov návrh opatrení na obdobie korekcie výrazného odchýlenia.

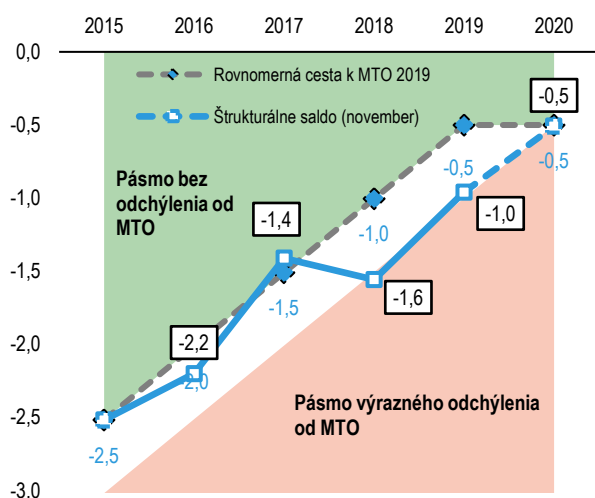
⁵ MF SR bude v rámci prípadnej potreby koordinovať aj použitie prenesených prostriedkov z minulých rokov tak, aby bol dodržaný celkový limit.

⁶ Napr.: Zo zákona sa nerozpočtujú podnikateľské príjmy a výdavky verejných vysokých škôl. Zároveň nie sú v rozpočte zahrnuté predpoklady vývoja príjmov a výdavkov niektorých subjektov ústrednej správy a samospráv a niektoré príjmy a výdavky z titulu benchmarkovej revízie.

⁷ Limit môže byť prekročený len spomenutými nerozpočtovanými výdavkami a to do výšky v ktorej sú kryté súvisiacimi príjmami na jednotlivých položkách (napr. vyššie výdavky z EÚ fondov neznamenajú prekročenie limitu len do výšky korešpondujúcich EÚ príjmov, pričom príp. nárast spolufinancovania musí byť kompenzovaný úsporou na iných výdavkoch). Výdavky, ktoré sú nerozpočtované sú aktuálnym odhadom kryté do výšky 1020 mil. eur, keďže výdavky na zelenú energia nie sú plne kryté.

GRAF: Predpokladaný vývoj štrukturálneho salda do roku 2020 (% HDP)

TABUĽKA: Výška limitu výdavkov verejnej správy v roku 2020 (ESA2010, mil. eur)

Schválené výdavky verejnej správy:	39 326
• z toho: výdavky kryté príjmami z EÚ	547
Nerozpočítané a nezahrnuté výdavky (skutočnosť 2018), z toho:	1020
• zelená energia*	601
• nerozpočítané príjmy z úrokov**	76
• nerozpočítané výdavky kryté zahr. grantami	87
• podnikateľská činnosť verejných vysokých škôl	38
• naturálne mzdy	76
• umelecká produkcia na vlastné použitie	33
• nepriamo meraná služby fin. sprostredkovania (FISIM)	25
• software (výroba na vlastné použitie)	9
• DPH one-stop shop (zdaňovanie online služieb)	3
• nerozpočítané výdavky ostatných subjektov VS ⁸	72

* Výdavky na zelenú energiu sa odhadujú vo výške 649 mil. eur, ale sú kryté príjmami len do výšky 601 mil. eur

** Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity rozpočtuje čistý vplyv úrokov, ktoré zahŕňajú aj úrokové príjmy len na výdavkovej strane rozpočtu.

Zdroj: MF SR

Zdroj: MF SR

Pozn.: Pri návrhu rozpočtu na rok 2020 bola pre stanovenie nominálneho cieľa použitá cyklická zložka, ktorá je metodickým výpočtom odlišná od cyklickej zložky používanej v hodnotení Pravidla o vyrovnanom rozpočte. Tento rozdiel je však minimálny, na úrovni 0,01 % HDP.

MF SR zároveň navrhuje zverejniť aj monitoring plnenia výdavkového limitu na rok 2020 v máji a auguste 2020. Monitoriny sa zverejnia v nadväznosti na reportovanie výsledkov hospodárenia samospráv za 1. a 2. štvrtrok roku 2020. Tým bude umožnené aj Rade pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) hodnotiť plnenie korekčného mechanizmu v súlade s usmernením Európskej komisie⁹.

⁸ Patria sem najmä nasledovné subjekty: Danubiana, DMD Group, DMD Capital, InvEast, Letisko Žilina, Rada pre riešenie krízových situácií, Slovenská reštrukturalizačná, Fond ochrany vkladov, Garančný fond investícií, ostatné subjekty v samospráve, rudné bane, národný žrebčín a hydromeliorácie.

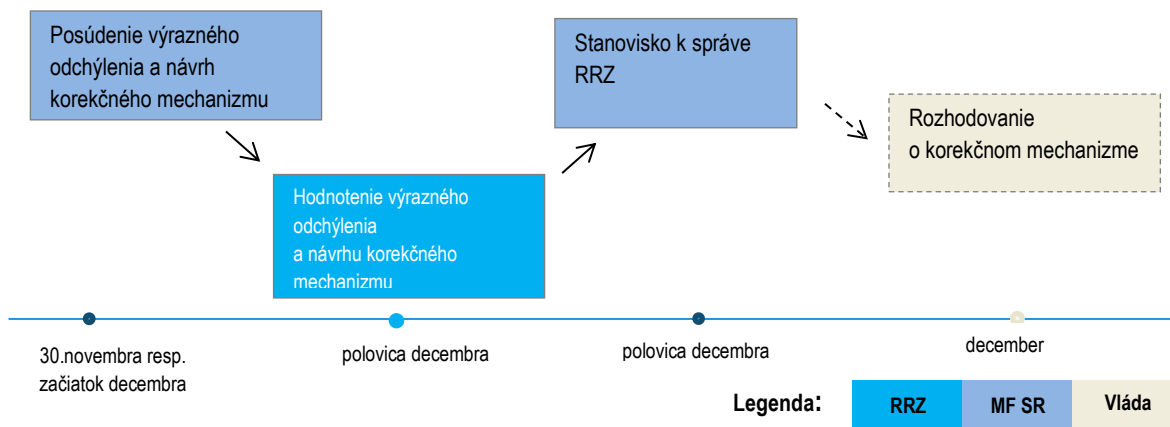
⁹ Common principles on national fiscal correction mechanisms: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0342:FIN:En:PDF>

Postup schvaľovania korekčného mechanizmu

Korekčný mechanizmus by mohla schvaľovať vláda formou uznesenia koncom roka 2019. Pri rozhodovaní o korekčnom mechanizme sa vláda bude rozhodovať aj na základe stanoviska RRZ, ktoré by malo byť zverejnené približne v polovici decembra¹⁰.

DIAGRAM: Harmonogram ďalších krokov

¹⁰ Legislatíva nešpecifikuje termín pre zverejnenie hodnotenia RRZ, avšak minulou praxou bolo publikovanie dokumentu do 2-3 týždňov po hodnotení MF SR. Rovnako nie je definovaný termín pre rozhodovanie o korekčnom mechanizme zo strany vlády.

Príloha 1: Zmeny medzi schváleným rozpočtom vládou SR a schváleným rozpočtom NR SR

	RVS schválený vládou	Zmena v NR SR	RVS schválený NR SR
Príjmy spolu	38 866	-20	38 845
- v % HDP	39,6	0	40
Daňové príjmy	18 439	-5	18 434
Dane z produkcie a dovozu	11 430	43	11 473
- Daň z pridanej hodnoty (spolu so zdrojom EÚ)	6 920	-17	6 903
- Spotrebné dane	2 486	-85	2 401
Bežné dane z dôchodkov, majetku	7 009	-47	6 962
- Daň z príjmov fyzických osôb	3 609	-17	3 592
- Daň z príjmov právnických osôb	2 935	-30	2 905
Príspevky na sociálne zabezpečenie	14 829	-11	14 818
Nedaňové príjmy	4 591	-5	4 586
- Dividendy	475	-5	470
Výdavky spolu	39 346	-20	39 326
- v % HDP	40,1	0	40,1
Bežné výdavky	37 281	-12	37 270
Medzispotreba	5 403	-97	5 307
Celkové sociálne transfery	18 295	85	18 380
- Dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia	8 049	80	8 129
- Platené poisťné za skupiny osôb ustanovené zákonom	1 556	5	1 560
Kapitálové výdavky	2 065	-9	2 056
- Tvorba hrubého fixného kapitálu	1 839	-9	1 831
Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-480	0	-480
- v % HDP	-0,49	0,00	-0,49